

Бар'єри доступу до Реєстру збитків для України

Практичний аналіз звернень
постраждалих від війни та
рекомендації щодо підвищення
доступності компенсаційного
механізму

УДК 341.231.14:347.53](477):351.853-058.6
Б86

*Боярський Назарій Федорович,
Євстігнєєв Андрій Сергійович,
Сидоренко Вадим Анатолійович*

**БАР'ЄРИ ДОСТУПУ ДО РЕЄСТРУ ЗБИТКІВ ДЛЯ
УКРАЇНИ:
Практичний аналіз звернень постраждалих від
війни та рекомендації щодо підвищення доступності
компенсаційного механізму**

Публікацію підготовлено в межах проєкту
*«Доступ до правосуддя та гідності: гуманітарна підтримка
постраждалих від війни у поданні заяв про компенсацію»,*
який реалізує громадська організація *«Інкубатор
демократичних ініціатив»* за підтримки
LIBERECO — Partnership for Human Rights.

Думки авторського колективу не обов'язково відображають
позицію *LIBERECO — Partnership for Human Rights.*

*Дизайн Лисікова Ірина Вікторівна
Фото Alexander Zvir (www.pexels.com)*

Б86 Боярський Н. Ф. Бар'єри доступу до Реєстру збитків для України: Практичний аналіз звернень постраждалих від війни та рекомендації щодо підвищення доступності компенсаційного механізму / Н. Боярський, А. Євстігнєєв, В. Сидоренко — Харків : Видавництво «АССА», 2026. — 38 с.

ISBN 978-617-8131-16-6

Публікація присвячена дослідженню практичного досвіду реалізації права постраждалих від війни осіб на звернення до Реєстру збитків для України (RD4U). В основу звіту покладено якісний тематичний аналіз 253 звернень на консультаційну гарячу лінію та запитань від 203 учасників і учасниць просвітницьких вебінарів.

Автори досліджують функціонування міжнародного компенсаційного механізму крізь призму підходу, що базується на правах людини, та визначають, що основні труднощі заявників і заявниць пов'язані не з відсутністю права на відшкодування, а з супутніми бар'єрами під час його практичної реалізації.

УДК 341.231.14:347.53](477):351.853-058.6

ISBN 978-617-8131-16-6

@ Боярський Н.А. , Євстігнєєв А.С.,
Сидоренко В.А., 2026
@ Alexander Zvir, 2026

Зміст

Основні висновки.	4
1. Вступ. Доступ до компенсації як складова відновлення справедливості	6
2. Методологія. Досвід людей як джерело змін	8
3. Основні виклики у забезпеченні доступності Реєстру збитків для України	10
3.1. Інформаційна доступність: знати про свої права	12
3.2. Правова доступність: розуміти, як реалізувати своє право	15
3.3. Процедурна доступність: пройти процедуру без зайвих перешкод.	17
3.4. Цифрова доступність: цифрові сервіси мають розширювати, а не обмежувати доступ до компенсації	19
3.5. Інституційна доступність: людина не повинна залишатися наодинці зі складною процедурою	21
3.6. Психологічна та психосоціальна доступність: процедура має підтримувати, а не посилювати переживання	23
3.7. Доступність як комплексна умова реалізації права на звернення до Реєстру.	25
4. Рекомендації	26
5. Висновки	31
Додаток 1. Джерела даних та метод аналізу	33
Додаток 2. Основні теми звернень	34
Про проєкт	35
Подяка	38

Основні висновки

Про що цей звіт

Цей звіт узагальнює практичний досвід консультування людей щодо звернення до Реєстру збитків для України (далі за текстом — «Реєстр» або «Реєстр збитків для України»). Він підготовлений на основі аналізу 253 звернень, отриманих під час роботи гарячої лінії, та запитань 203 учасників і учасниць трьох відкритих вебінарів.

Метою звіту є виявлення основних викликів, які виникають під час реалізації права на звернення до Реєстру, та формулювання практичних рекомендацій щодо підвищення доступності міжнародного компенсаційного механізму.

Ключові висновки

1. Найбільші труднощі пов'язані не з самим правом на компенсацію, а з його практичною реалізацією.

Більшість звернень стосувалися вибору категорії заяви, порядку її подання, необхідних документів, роботи цифрових сервісів та подальших етапів розгляду.

2. Доступність Реєстру має шість взаємопов'язаних вимірів.

Аналіз звернень дозволив виокремити інформаційну, правову, процедурну, цифрову, інституційну та психологічну (психосоціальну) доступність як ключові складові ефективного доступу до міжнародного компенсаційного механізму.

3. Консультаційна підтримка суттєво підвищує можливість людей реалізувати своє право на компенсацію.

Гаряча лінія та вебінари показали, що навіть коротке індивідуальне роз'яснення часто дозволяє людині самотійно завершити подання заяви та впевнено пройти процедуру.

- 4.** Особливої підтримки потребують люди, які перебувають у вразливому становищі.

Люди старшого віку, внутрішньо переміщені особи, мешканці й мешканки громад поблизу лінії фронту, люди з нижчим рівнем цифрових навичок, а також особи, які пережили тяжкі порушення прав людини, частіше потребують додаткового інформаційного та консультаційного супроводу.

- 5.** Подальший розвиток Реєстру має супроводжуватися розвитком системи підтримки заявників і заявниць.

Поряд із удосконаленням цифрових сервісів важливо розвивати консультаційну інфраструктуру, практичні роз'яснення, партнерство з громадськими об'єднаннями та механізми зворотного зв'язку із заявниками і заявницями.

Ключові рекомендації

- посилити інформаційну кампанію щодо Реєстру із використанням як цифрових, так і офлайн-каналів комунікації;
- запровадити можливість відстеження статусу заяви та інформування про основні етапи її опрацювання;
- налагодити системну співпрацю з громадськими об'єднаннями для регулярного оновлення офіційного розділу «Поширені питання (FAQ)»;
- розширити можливості консультаційної підтримки, зокрема через постійний контактний центр та консультаційні пункти на базі центрів надання адміністративних послуг;
- забезпечувати застосування підходу, заснованого на правах людини, та підходу, інформованого про травму, під час взаємодії із заявниками та заявницями.

1. Вступ. Доступ до компенсації як складова відновлення справедливості

Право на ефективний засіб правового захисту та відшкодування шкоди є одним із фундаментальних принципів міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права. Воно закріплене, зокрема, в [Основних принципах і керівних положеннях ООН](#) щодо права на правовий захист і відшкодування шкоди для жертв грубих порушень міжнародного права прав людини та серйозних порушень міжнародного гуманітарного права (2005), які наголошують, що люди, які постраждали від таких порушень, мають право на ефективний доступ до правосуддя, належне відшкодування та отримання інформації про механізми захисту своїх прав.

У цьому контексті доступність компенсаційного механізму є не менш важливою, ніж його нормативне закріплення. Міжнародні стандарти виходять із того, що люди повинні мати реальну можливість дізнатися про свої права, зрозуміти процедури їх реалізації та отримати необхідну підтримку незалежно від віку, місця проживання, рівня цифрових навичок, інвалідності чи інших життєвих обставин. Лише за таких умов право на відшкодування може бути реалізоване на практиці.

Повномасштабна агресія Російської Федерації проти України спричинила безпрецедентні людські втрати та масштабні руйнування. Мільйони людей були змушені залишити свої домівки, втратили близьких, житло, майно, засоби до існування або зазнали інших тяжких порушень прав людини. У відповідь міжнародна спільнота розпочала формування компенсаційного механізму, покликаного забезпечити майбутнє відшкодування завданої шкоди.

Першим етапом цього механізму став Реєстр збитків для України (Register of Damage for Ukraine, RD4U), створений під егідою Ради Європи. Його завданням є приймання, систематизація та облік заяв про збитки, втрати та шкоду, завдані внаслідок міжнародно-протиправних дій Російської Федерації проти України, а також пов'язаних із ними доказів. Реєстр не ухвалює рішень щодо виплати компенсацій, однак саме він закладає основу для роботи майбутнього міжнародного компенсаційного механізму.

Станом на [30 квітня 2026 року](#) до Реєстру надійшло майже 150 000 заяв, а Рада Реєстру вже внесла до нього понад 45 000 заяв. Водночас Реєстр [очікує](#) отримати щонайменше 6-8 мільйонів заяв, можливо, до 10 мільйонів, що робить його одним із найбільших компенсаційних механізмів у світовій

практиці. Такий масштаб вимагає не лише ефективних цифрових рішень, а й створення умов, за яких кожна людина, незалежно від своїх життєвих обставин, матиме реальну можливість скористатися своїм правом на звернення.

Саме тому особливого значення набуває питання доступності Реєстру. Практика показує, що створення механізму саме по собі ще не гарантує його ефективного використання. Люди можуть стикатися з інформаційними, правовими, процедурними, цифровими, інституційними та психологічними труднощами, які ускладнюють реалізацію права на компенсацію. Виявлення таких труднощів та пошук шляхів їх подолання є важливою передумовою ефективної роботи міжнародного компенсаційного механізму.

2. Методологія. Досвід людей як джерело змін

У межах проекту «Доступ до правосуддя та гідності: гуманітарна підтримка постраждалих від війни у поданні заяв про компенсацію», який громадська організація «Інкубатор демократичних ініціатив» реалізувала за підтримки LIBERECO — Partnership for Human Rights, проводилася інформаційна кампанія, працювала консультаційна гаряча лінія та відбулися три відкриті вебінари для людей, які прагнули подати заяви до Реєстру збитків для України.

Звіт ґрунтується на аналізі практичного досвіду консультування, 253 звернень, отриманих під час роботи гарячої лінії, запитань 203 учасників і учасниць вебінарів, а також чинної нормативної бази та офіційних документів Реєстру збитків для України.

Метою цього звіту не є оцінка діяльності Реєстру збитків для України. Натомість він покликаний дослідити практичний досвід людей, виявити типові труднощі, з якими вони стикаються під час реалізації права на звернення до Реєстру, та сформулювати рекомендації щодо підвищення доступності міжнародного компенсаційного механізму.

На відміну від нормативно-правового аналізу, який зосереджується на оцінці законодавства та процедур, цей звіт побудований на аналізі практичного досвіду людей, які зверталися за інформаційною та консультаційною підтримкою щодо Реєстру збитків для України. Такий підхід дозволяє оцінити, як міжнародний компенсаційний механізм функціонує з точки зору людини, яка прагне реалізувати своє право на звернення.

Під час підготовки звіту застосовано якісний тематичний аналіз. Цей підхід широко використовується у якісних дослідженнях для виявлення повторюваних тем, закономірностей та практичних бар'єрів у досвіді людей. У центрі уваги перебували не окремі юридичні питання, а повторювані інформаційні потреби, практичні труднощі та системні бар'єри, які виникали у заявників і заявниць під час взаємодії з Реєстром.

Аналіз здійснювався із застосуванням підходу, заснованого на правах людини, та підходу, інформованого про травму. Це, зокрема, означає, що основна увага приділялася виявленню системних чинників, які можуть ускладнювати реалізацію права на компенсацію, а також пошуку практичних шляхів їх подолання.

Важливо зазначити, що цей звіт не є соціологічним дослідженням і не претендує на репрезентативне відображення досвіду всіх людей, які

постраждали внаслідок війни. Його висновки ґрунтуються на аналізі звернень людей, які добровільно скористалися консультаційною підтримкою у межах проєкту. Відповідно, поза межами аналізу залишаються люди, які не знають про Реєстр, не мають доступу до консультацій або з інших причин не зверталися по допомогу.

Водночас саме практичний досвід звернень дозволив виявити типові інформаційні потреби, процедурні труднощі та системні бар'єри, які можуть бути враховані під час подальшого розвитку Реєстру збитків для України та міжнародного компенсаційного механізму.

3. Основні виклики у забезпеченні доступності Реєстру збитків для України

Аналіз звернень, отриманих під час роботи гарячої лінії та проведення вебінарів, показав, що реалізація права на звернення до Реєстру збитків для України залежить не лише від існування відповідного міжнародного механізму. Не менш важливим є те, наскільки цей механізм є доступним для людей, які прагнуть скористатися своїм правом.

Практичний досвід консультування свідчить, що труднощі, з якими стикаються заявники і заявниці, мають комплексний характер. Вони можуть бути пов'язані з недостатньою поінформованістю про Реєстр, складністю чи неоднозначністю правових норм, особливостями процедури подання заяв та необхідності збирання/подання додаткових доказів, використанням цифрових сервісів, доступністю консультаційної підтримки або психологічними наслідками пережитих подій. У більшості випадків ці чинники взаємопов'язані та посилюють один одного.

Саме тому у цьому звіті доступність Реєстру розглядається як багатовимірне поняття, що охоплює різні аспекти взаємодії людини з міжнародним компенсаційним механізмом. Такий підхід відповідає сучасному розумінню доступу до правосуддя, згідно з яким ефективність механізму визначається не лише його юридичною конструкцією, а й реальною можливістю людини реалізувати свої права без надмірних бар'єрів.

За результатами аналізу було виокремлено шість взаємопов'язаних вимірів доступності.

Вимір доступності	Ключове питання
Інформаційна доступність	Чи знає людина про Реєстр, свої права та можливість подати заяву?
Правова доступність	Чи розуміє людина, чи поширюється механізм на її ситуацію та як реалізувати своє право?
Процедурна доступність	Чи є процедура подання заяви зрозумілою, послідовною та передбачуваною?
Цифрова доступність	Чи має людина можливість скористатися цифровими інструментами незалежно від рівня цифрових навичок?

Інституційна доступність	Чи може людина своєчасно отримати консультаційну та практичну підтримку?
--------------------------	--

Психологічна та психосоціальна доступність	Чи організована процедура таким чином, щоб мінімізувати додатковий стрес, підтримувати гідність людини та запобігати повторній травматизації?
--	---

Проведений аналіз дозволив визначити зміст наведених шести взаємопов'язаних вимірів доступності (які визначають можливість людини реалізувати своє право на звернення до Реєстру збитків для України), а саме:

- інформаційна доступність — знати про існування Реєстру, його призначення та власні права;
- правова доступність — розуміти, чи поширюється компенсаційний механізм на конкретну життєву ситуацію;
- процедурна доступність — орієнтуватися у порядку подання заяви та наступних етапах її розгляду;
- цифрова доступність — мати можливість скористатися електронними сервісами незалежно від рівня цифрових навичок;
- інституційна доступність — своєчасно отримати консультацію та практичну підтримку;
- психологічна та психосоціальна доступність — взаємодіяти з механізмом у спосіб, який мінімізує додатковий стрес, підтримує довіру та повагу до людської гідності.

Запропоновані виміри не існують ізольовано. У практичних ситуаціях вони взаємопов'язані та взаємно впливають один на одного. Саме тому подальший аналіз розглядає кожен із них окремо, водночас показуючи, як їх поєднання впливає на можливість людини реалізувати своє право на звернення до Реєстру.

3.1. Інформаційна доступність: знати про свої права

Чому це важливо

Право на компенсацію не може бути реалізоване без права на інформацію. Людина повинна знати про існування механізму компенсації, розуміти його призначення та усвідомлювати, які можливості він відкриває саме для її життєвої ситуації.

Аналіз звернень показав, що для багатьох людей першим бар'єром є не процедура подання заяви, а недостатня поінформованість про сам Реєстр збитків для України.

Що показали звернення

Понад усе людей цікавили базові питання¹:

«Що таке Реєстр збитків для України?»

«Хто має право подати заяву до Реєстру?»

«Які категорії заяв уже відкриті?»

«Чи потрібно чекати початку виплат, щоб подавати заяву?»

«Чим Реєстр відрізняється від програми «ЄВідновлення»?»

Частина людей повідомляла, що вперше дізналася про Реєстр саме після публікації інформації у друкованих газетах або завдяки рекомендаціям знайомих, правників чи громадських організацій.

Що це означає

Отримані звернення свідчать, що інформаційний бар'єр полягає не лише у недостатній кількості інформації, а й у її складності та фрагментарності.

Для багатьох людей незрозумілими залишаються:

- місце Реєстру у міжнародному компенсаційному механізмі;
- різниця між Реєстром та іншими програмами компенсації;

¹ У цьому розділі та надалі приклади запитань і цитат ґрунтуються на реальних зверненнях заявників і заявниць, отриманих під час роботи гарячої лінії та проведення вебінарів у межах проєкту. В окремих випадках вони відредаговані без зміни їхнього змісту.

- доцільність подання заяви вже зараз;
- послідовність подальших етапів після її подання.

Водночас досвід консультування показав, що після отримання зрозумілого пояснення більшість людей висловлювали готовність скористатися своїм правом.

Особливо важливо, що потреба в доступній інформації характерна не лише для людей старшого віку. Подібні запитання ставили також внутрішньо переміщені особи, мешканці та мешканки громад, що постраждали від бойових дій, а також правники й правниці, які консультують постраждалих людей.

Що допомагає подолати бар'єр

Практика реалізації проекту **«Доступ до правосуддя та гідності: гуманітарна підтримка постраждалих від війни у поданні заяв про компенсацію»** показала ефективність поєднання різних каналів інформування.

Інформаційна кампанія поєднувала друковані, онлайн- та соціальні медіа, що дозволило охопити різні групи потенційних заявників. Інформацію про Реєстр було опубліковано в друкованих виданнях **«На пенсії»**, **«Життя»** та **«Порадниця»**, які забезпечили потенційне охоплення близько 220 000 читачів, насамперед людей старшого віку, жителів невеликих громад та осіб із низьким рівнем цифрових навичок. Додатково інформація була поширена

через онлайн-видання «На пенсії» та «Одеське життя», а також їхні офіційні сторінки у соціальних мережах, що значно розширило аудиторію кампанії. Подальшу підтримку забезпечували гаряча лінія та відкриті вебінари, де люди могли отримати відповіді саме на ті питання, які виникали у їхній конкретній життєвій ситуації.

Ключовий висновок

Недостатня обізнаність є не лише комунікаційною проблемою, а й бар'єром у реалізації права на компенсацію. Забезпечення доступної інформації, викладеної простою мовою та поширеної через різні канали комунікації, є однією з необхідних умов того, щоб люди могли своєчасно скористатися Реєстром збитків для України.

3.2. Правова доступність: розуміти, як реалізувати своє право

Чому це важливо

Право на компенсацію має бути не лише закріпленим у міжнародних документах, а й зрозумілим для людей, які прагнуть ним скористатися. Якщо людина не може визначити, чи поширюється механізм саме на її життєву ситуацію, або не розуміє, за якою категорією подавати заяву чи які докази подавати, право ризикує залишитися декларативним.

Для міжнародних компенсаційних механізмів це особливо актуально, адже вони охоплюють широкий спектр порушень прав людини та різноманітні життєві обставини, які не завжди можна описати універсальними правилами.

Що показали звернення

Після загальних питань про Реєстр найбільша кількість звернень стосувалася саме застосування правил до конкретних життєвих ситуацій.

Люди запитували:

«За якою категорією може подати заяву власник зруйнованого житла у Херсоні?»

«Чи можу я подати заяву щодо житла на тимчасово окупованій території, якщо воно не зруйноване, але я втратила над ним контроль?»

«Чи можуть співвласники майна подавати заяви окремо?»

«Як діяти, якщо житло було успадковане?»

«Чи можна подати заяву, якщо майно не перебувало у власності?»

«Я вже подала чотири заяви. Чи потрібно подавати ще одну, якщо з'являться нові документи?»

Окремий блок звернень стосувався специфічних ситуацій, пов'язаних із тимчасово окупованими територіями, спільною власністю, спадкуванням, недобудованими об'єктами, вимушеним переміщенням та поєднанням кількох видів завданої шкоди.

Що це означає

Аналіз звернень показує, що найбільшу складність для людей становить не саме законодавство щодо подання заяв до Реєстру, а необхідність застосувати його до власної життєвої ситуації.

Переважає більшість запитань виникала у випадках, коли люди не знаходили у відкритих інформаційних матеріалах відповіді на свої індивідуальні обставини. Це особливо характерно для ситуацій, пов'язаних із тривалою окупацією, вимушеним переміщенням, спільною власністю, знаходженням майна у зоні активних бойових дій, спадковими правами або одночасним виникненням кількох категорій шкоди.

Водночас досвід проєкту показав, що після отримання індивідуального роз'яснення більшість людей могли самостійно визначити правильний алгоритм дій та підготувати заяву.

Це свідчить про високий попит не стільки на юридичне представництво, скільки на доступні індивідуальні роз'яснення щодо застосування правил Реєстру до конкретної життєвої ситуації.

Ключовий висновок

Правова доступність міжнародного компенсаційного механізму залежить не лише від якості нормативного регулювання, а й від того, наскільки зрозумілими є правила для людей із різними життєвими обставинами. Практика консультування підтверджує важливість індивідуальних роз'яснень, прикладів застосування окремих категорій заяв та регулярного оновлення інформаційних матеріалів у міру розвитку Реєстру.

3.3. Процедурна доступність: пройти процедуру без зайвих перешкод

Чому це важливо

Навіть якщо людина знає про свої права та розуміє, що може звернутися до Реєстру збитків для України, реалізація цього права залежить від того, наскільки зрозумілою та послідовною є сама процедура подання заяви. Процедурна доступність означає, що людина може без надмірних труднощів зрозуміти алгоритм дій, підготувати необхідну інформацію і документи та впевнено пройти всі етапи звернення.

Для людей, які пережили втрату житла, вимушене переміщення або інші наслідки війни, складні адміністративні процедури можуть стати додатковим джерелом стресу. Саме тому важливо, щоб процес подання заяви був максимально зрозумілим, передбачуваним і супроводжувався чіткими роз'ясненнями.

Що показали звернення

Значна частина консультацій стосувалася не права на звернення як такого, а практичних аспектів проходження процедури щодо його реалізації.

Люди запитували:

«Який покроковий алгоритм подання заяви?»

«Що необхідно враховувати при заповненні відомостей до Реєстру?»

«Чи можна редагувати заяву після її подання?»

«Які документи потрібно підготувати перед початком заповнення заяви?»

«Які найпоширеніші помилки допускають люди під час подання заяв?»

«У який термін розглядаються заяви?»

«Я вже подала заяву, але не отримала жодної інформації. Що це означає?»

Окремі запитання стосувалися послідовності дій у складних життєвих ситуаціях, зокрема у випадках втрати контролю над майном, недоступності

майна для огляду з метою визначення ступеня пошкодження або факту знищення, подання кількох заяв або необхідності оновлення вже поданої інформації.

Що це означає

Аналіз звернень показує, що люди потребують не лише опису процедури, а й розуміння її логіки. Для багатьох важливо було отримати відповідь на запитання: що відбуватиметься після подання заяви, які наступні етапи проходить звернення та які дії, якщо такі будуть потрібні, очікуються від заявника чи заявниці.

Особливе занепокоєння викликала відсутність регулярного зворотного зв'язку після подання заяв. Наприклад, одна із заявниць звернулася з питанням:

«Я подала заяву щодо загибелі мого чоловіка у січні 2025 року, але досі не отримала жодної відповіді чи повідомлення. Чому заявники не отримують навіть проміжної інформації про статус своїх звернень?»

Подібні звернення свідчать, що для багатьох людей важливим є не лише кінцевий результат, а й відчуття зрозумілості та передбачуваності процесу. Відсутність інформації про подальший перебіг розгляду може посилювати невизначеність і знижувати довіру до механізму, навіть якщо така затримка зумовлена особливостями його роботи.

Досвід реалізації проєкту також показав, що значна частина процедурних питань може бути вирішена шляхом підготовки покрокових інструкцій, практичних прикладів та відповідей на найбільш поширені запитання. У багатьох випадках саме коротке пояснення алгоритму дозволяло людям самостійно завершити процедуру без додаткової правової допомоги.

Ключовий висновок

Процедурна доступність є невід'ємною складовою права на компенсацію. Люди повинні мати можливість не лише подати заяву, а й розуміти весь шлях її опрацювання — від підготовки інформації до подальших етапів роботи міжнародного компенсаційного механізму. Зрозумілі алгоритми, регулярні роз'яснення та належна комунікація щодо перебігу процедури сприяють підвищенню довіри до Реєстру та допомагають людям впевненіше реалізовувати свої права.

3.4. Цифрова доступність: цифрові сервіси мають розширювати, а не обмежувати доступ до компенсації

Чому це важливо

Реєстр збитків для України створений як сучасний цифровий механізм, здатний опрацювати мільйони заяв та пов'язаних із ними матеріалів. Використання цифрових сервісів значно спрощує адміністрування такого масштабного процесу та забезпечує його ефективність.

Водночас цифровізація не повинна ставати умовою, від якої залежить можливість людини реалізувати своє право на компенсацію. Люди, які постраждали внаслідок війни, мають різний рівень цифрових навичок, доступу до техніки та електронної ідентифікації. Саме тому цифрові рішення повинні супроводжуватися механізмами підтримки, які дозволять скористатися Реєстром кожній людині незалежно від її цифрової компетентності.

Що показали звернення

Частина звернень стосувалася не змісту заяв, а можливості технічно пройти процедуру подання.

Найпоширенішими були такі запитання:

«Що робити, якщо при реєстрації в «Дії» не працює Дія.Підпис, а ЦНАП [Центр надання адміністративних послуг] відповідає, що цим не займається?»

«Я є внутрішньо переміщеною особою, не маю смартфона, електронного підпису та комп'ютерних навичок. Як мені подати заяву?»

«Як подати заяву, якщо я перебуваю за кордоном?»

«Чи можна прийти до офісу громадської організації, щоб мені допомогли заповнити заяву на комп'ютері?»

«Як подавати заяву людям, які не мають КЕП [кваліфікований електронний підпис] або не користуються застосунком «Дія»?»

Під час вебінарів також регулярно виникали запитання щодо роботи електронних сервісів, електронної ідентифікації та технічних особливостей використання платформи.

Що це означає

Аналіз звернень показує, що цифрові труднощі рідко були пов'язані з небажанням користуватися електронними сервісами. Значно частіше люди шукали підтримку, яка допомогла б їм пройти процедуру самостійно.

Особливо це стосувалося людей старшого віку, внутрішньо переміщених осіб, людей, які втратили техніку під час евакуації, а також тих, хто не мав достатнього досвіду використання цифрових державних сервісів. Водночас окремі труднощі виникали і в людей, які активно користуються електронними послугами, але стикалися з технічними збоями або нестандартними життєвими ситуаціями.

Показовим є й те, що люди нерідко шукали місце, де можна отримати допомогу офлайн. Це свідчить про потребу не стільки у створенні альтернативного механізму подання заяв, а скільки у розвитку системи супроводу, яка допомагатиме долати цифрові труднощі.

Ключовий висновок

Цифровізація є важливою передумовою ефективної роботи Реєстру збитків для України, однак її успіх залежить від того, наскільки вона враховує різноманітні потреби людей. Забезпечення доступних консультацій, практичного супроводу та альтернативних способів отримання допомоги є важливою умовою того, щоб цифрові сервіси розширювали можливості людей, а не ставали додатковою перешкодою на шляху до реалізації права на компенсацію.

3.5. Інституційна доступність: людина не повинна залишатися наодинці зі складною процедурою

Чому це важливо

Доступ до правосуддя передбачає не лише існування правового механізму, а й реальну можливість людини скористатися ним. Для багатьох людей, які постраждали внаслідок війни, така можливість забезпечує своєчасна консультаційна підтримка. Вона допомагає зрозуміти власні права, зорієнтуватися у процедурі та прийняти обґрунтоване рішення щодо подання заяви.

Особливої ваги така підтримка набуває у випадках, коли людина пережила втрату житла, вимушене переміщення, загибель близьких або інші травматичні події. У таких обставинах навіть відносно нескладна адміністративна процедура може сприйматися як надмірно складна без можливості поставити запитання та отримати індивідуальне роз'яснення.

Що показали звернення

Звернення на гарячу лінію засвідчили, що люди часто шукали не лише відповіді на юридичні питання, а й місце, де можна отримати практичну допомогу.

Серед типових звернень були такі:

«Чи можна прийти до офісу, щоб мені допомогли подати заяву?»

«До кого можна звернутися, якщо виникнуть питання під час заповнення заяви?»

«Як діяти, якщо у ЦНАПі [Центрі надання адміністративних послуг] не можуть допомогти?»

«Чи є хтось, хто може перевірити, чи я правильно заповнив заяву?»

Під час вебінарів учасники та учасниці також цікавилися, де можна отримати додаткову консультацію після завершення заходу або куди звернутися у випадку складних чи нестандартних ситуацій.

Що це означає

Аналіз звернень показує, що для багатьох людей консультація є не альтернативою самостійному поданню заяви, а способом отримати впевненість у власних діях. Люди прагнули самостійно реалізувати своє право на компенсацію, однак потребували можливості поставити запитання, уточнити окремі аспекти процедури або отримати підтвердження, що вони рухаються у правильному напрямку.

Водночас звернення свідчать, що люди не завжди розуміють, які установи можуть надати відповідну підтримку. Зокрема, звучали питання щодо ролі центрів надання адміністративних послуг, системи безоплатної правничої допомоги, громадських організацій та інших інституцій.

Практика реалізації проєкту показала, що гаряча лінія стала не лише джерелом інформації, а й важливим елементом підтримки. У багатьох випадках однієї консультації було достатньо, щоб людина самостійно завершила подання заяви або отримала чітке розуміння подальших кроків.

Цей досвід також підтвердив важливість співпраці між громадськими організаціями, професійною правничою спільнотою та державними інституціями. Забезпечення доступу до консультацій суттєво підсилює спроможність Реєстру бути доступним для різних категорій людей.

Ключовий висновок

Інституційна доступність є важливою складовою права на компенсацію. Люди повинні мати можливість своєчасно отримати консультацію, практичне роз'яснення або бути скерованими до установи, яка може надати необхідну підтримку. Досвід проєкту показує, що розвиток мережі консультаційної допомоги, посилення взаємодії між державними інституціями, системою безоплатної правничої допомоги, громадськими об'єднаннями та професійною правничою спільнотою може суттєво підвищити доступність Реєстру збитків для України та сприяти більш повній реалізації права постраждалих людей на компенсацію.

3.6. Психологічна та психосоціальна доступність: процедура має підтримувати, а не посилювати переживання

Чому це важливо

Люди, які звертаються до Реєстру збитків для України, пережили різні форми шкоди: втрату близьких, руйнування житла, вимушене переміщення, окупацію, полон або інші тяжкі наслідки війни. Для багатьох із них звернення до Реєстру означає необхідність знову повертатися до болісних подій, пригадувати деталі пережитого та описувати їх у заяві.

Підхід, інформований про травму, передбачає, що адміністративні процедури повинні мінімізувати ризик повторної травматизації, бути зрозумілими, передбачуваними та створювати у людини відчуття безпеки, поваги й контролю над власними діями.

Що показали звернення

Хоча більшість запитань стосувалася практичних аспектів подання заяв, під час консультацій люди нерідко висловлювали тривогу, невпевненість або сумніви щодо ефективності самого механізму.

Типовими були такі запитання:

«Наскільки реально отримати компенсацію?»

«Коли будуть виплати?»

«Я вже подала заяву, але не отримала жодної відповіді. Чи означає це, що з нею щось не так?»

«Чи дійсно все проходить без проблем при поданні заяв до Реєстру?»

«Чи не зроблю я помилку під час заповнення заяви?»

Окремі люди зверталися не лише із запитаннями про Реєстр, а й розповідали власні історії втрати, прагнучи отримати підтвердження, що їхня ситуація не є безвихідною. Такі звернення свідчать, що консультація виконувала не лише інформаційну, а й підтримувальну функцію.

Що це означає

Аналіз звернень показує, що для багатьох людей важливою є не лише юридична правильність процедури, а й відчуття впевненості, що вони рухаються правильним шляхом.

Невизначеність щодо строків розгляду заяв, майбутнього компенсаційного механізму чи відсутність проміжної інформації про опрацювання звернення може посилювати тривогу. Особливо це стосується людей, які вже пережили значні втрати та тривалий час живуть в умовах невизначеності.

Практика гарячої лінії показала, що навіть коротка розмова, під час якої людина могла поставити свої запитання, отримати спокійне пояснення та зрозуміти логіку роботи Реєстру, суттєво знижувала рівень невизначеності. Це підтверджує важливість не лише змісту консультації, а й способу комунікації.

Підхід, інформований про травму, передбачає, що взаємодія із заявниками та заявницями має ґрунтуватися на повазі, емпатії, зрозумілій комунікації та визнанні того, що кожна людина по-різному переживає наслідки війни. Такі принципи сприяють формуванню довіри до механізму компенсації та допомагають людям активніше реалізовувати свої права.

Ключовий висновок

Психологічна та психосоціальна доступність є важливою складовою ефективного міжнародного компенсаційного механізму. Доступ до зрозумілої інформації, можливість отримати своєчасне роз'яснення, передбачуваність процедури та поважна комунікація допомагають зменшити невизначеність і створюють умови, за яких люди можуть реалізовувати своє право на компенсацію без додаткового психологічного навантаження.

3.7. Доступність як комплексна умова реалізації права на звернення до Реєстру

Аналіз показав, що жоден із розглянутих вимірів доступності не є самодостатнім. У практиці звернення до Реєстру труднощі майже завжди виникають унаслідок поєднання кількох бар'єрів, які взаємно посилюють один одного.

Наприклад, людина може знати про існування Реєстру, але не розуміти, яка категорія заяви відповідає її ситуації. Або ж може правильно визначити категорію заяви, проте не мати технічної можливості скористатися електронними сервісами. Для людей, які пережили втрату близьких, катування, сексуальне насильство чи інші тяжкі порушення прав людини, ці труднощі можуть додатково посилюватися психологічними наслідками пережитої травми, що утримуватиме їх від подання заяви до Реєстру.

Практичний досвід реалізації проєкту свідчить, що найбільш ефективною є комплексна підтримка, яка поєднує доступну інформацію, правові роз'яснення, зрозумілі процедури, технічну допомогу та чутливу комунікацію. Саме такий підхід дозволяє не лише полегшити подання заяви, а й зміцнює довіру людей до міжнародного компенсаційного механізму.

Отже, забезпечення доступності Реєстру збитків для України потребує комплексного підходу, який одночасно враховує інформаційні, правові, процедурні, цифрові, інституційні та психологічні аспекти взаємодії людини з компенсаційним механізмом. Саме з огляду на такий комплексний характер виявлених викликів у наступному розділі сформульовано рекомендації, спрямовані на подальше вдосконалення доступності Реєстру.

4. Рекомендації

4.1. Реєстру збитків для України

Покращення інформаційної підтримки

- розширити інформаційно-роз'яснювальну роботу із використанням різних каналів комунікації;
- регулярно оновлювати інформаційні матеріали після відкриття нових категорій заяв та у випадку змін щодо вже відкритих категорій;
- підготувати більше покрокових алгоритмів, практичних прикладів та чеклістів;
- використовувати просту та зрозумілу мову.

Удосконалення електронної форми заяв

- доповнити форму заяв контекстними підказками щодо заповнення окремих полів;
- пояснювати заявникам і заявницям призначення окремих полів заяви та порядок використання наданої інформації²;
- наводити приклади заповнення складних полів заяв.

Посилення комунікації із заявниками

- запровадити можливість відстеження статусу заяви;
- інформувати про проходження основних етапів її опрацювання;
- за можливості визначити або комунікувати орієнтовні строки розгляду заяв;
- продовжити інформування про подальші етапи створення міжнародного компенсаційного механізму.

² Наприклад, у категорії А3.1 «Пошкодження або знищення житлового нерухомого майна», а також у інших категоріях доцільно надати пояснення, чому заявника просять зазначити свою підгрупу (військовослужбовець, медичний працівник, працівник критичної інфраструктури тощо), оскільки без відповідного роз'яснення таке запитання може викликати недовіру, занепокоєння щодо обробки персональних даних або враження, що відповідь може вплинути на право на компенсацію чи її розмір.

Розвиток офіційних роз'яснень

- налагодити співпрацю з громадськими об'єднаннями, які консультують постраждалих людей;
- регулярно аналізувати типові звернення;
- використовувати їх для оновлення офіційного розділу «Поширені питання (FAQ)» на сайті Реєстру.

Робота з доказами

- розширювати офіційні роз'яснення щодо альтернативних способів (доказів) підтвердження шкоди;
- підготувати орієнтовні переліки можливих доказів для окремих категорій заяв.

4.2. Органам державної влади України

Забезпечення доступності послуг

- розглянути можливість впровадження принципу «єдиного вікна» під час оформлення документів, пов'язаних із фіксацією шкоди та компенсацією, надавши можливість одночасно подавати заяви за національними процедурами та до Реєстру;
- забезпечити можливість отримання консультацій щодо Реєстру в органах соціального захисту та інших установах, які працюють із постраждалими людьми;
- розглянути можливість впровадження принципу «єдиного вікна» під час оформлення документів, пов'язаних із фіксацією шкоди та компенсацією.

Інформаційна підтримка

- сприяти поширенню інформації про Реєстр через центри надання адміністративних послуг, органи місцевого самоврядування, служби у справах ВПО та інші державні інституції;
- підтримувати інформаційні кампанії, орієнтовані на людей із низьким рівнем цифрових навичок;
- забезпечувати системне інформування та консультаційну підтримку українців, які перебувають за кордоном, зокрема у співпраці із закордонними дипломатичними установами України, українськими громадами, центрами підтримки українців та громадськими організаціями.

4.3. Системі безоплатної правничої допомоги, адвокатурі та громадським організаціям

- продовжувати надання консультацій щодо Реєстру;
- обмінюватися інформацією про типові звернення, типові проблеми та способи їх вирішення;
- брати участь у вдосконаленні інформаційних матеріалів та FAQ;
- поширювати практичні рекомендації та алгоритми дій;
- розвивати партнерство між державними установами та громадським сектором для забезпечення доступності консультацій.

4.4. Усім суб'єктам, які працюють із постраждалими людьми

- застосовувати підхід, інформований про травму, під час усіх етапів взаємодії із заявниками та заявницями;
- використовувати зрозумілу, поважну та недискримінаційну комунікацію;
- забезпечувати конфіденційність персональної інформації;
- створювати безпечні умови для звернення, особливо у справах, пов'язаних із загибеллю близьких людей, катуваннями, сексуальним насильством, незаконним позбавленням волі та іншими тяжкими порушеннями прав людини;
- за потреби забезпечувати скерування людей до служб психологічної підтримки.

5. ВИСНОВКИ

Реєстр збитків для України є першим етапом міжнародного компенсаційного механізму, покликаною забезпечити відновлення справедливості для людей, які постраждали внаслідок агресії Російської Федерації проти України. Уже сьогодні він виконує важливу функцію — фіксує вимоги постраждалих осіб та створює основу для майбутнього розгляду питань компенсації.

Разом із тим досвід реалізації проекту «Доступ до правосуддя та гідності: гуманітарна підтримка постраждалих від війни у поданні заяв про компенсацію» показав, що доступність компенсаційного механізму визначається не лише існуванням правової процедури чи цифрової платформи. Для багатьох людей вирішальне значення мають зрозуміла інформація, практичні роз'яснення, можливість отримати консультацію та впевненість у тому, що вони правильно реалізують своє право.

Аналіз 253 звернень, отриманих через гарячу лінію, та запитань 203 учасників і учасниць трьох вебінарів дозволив виокремити шість взаємопов'язаних вимірів доступності Реєстру: інформаційний, правовий, процедурний, цифровий, інституційний та психологічний і психосоціальний. Більшість труднощів, з якими стикаються люди, пов'язані не зі змістом права на компенсацію, а з практичною реалізацією цього права.

Водночас результати проекту підтвердили, що навіть відносно прості інструменти підтримки — доступні інформаційні матеріали, індивідуальні консультації, практичні алгоритми дій та зрозуміла комунікація — істотно підвищують спроможність людей самостійно подати заяву до Реєстру. Це свідчить про важливість розвитку партнерства між Реєстром збитків, органами державної влади, системою безоплатної правничої допомоги, адвокатурою та громадськими об'єднаннями.

Особливу увагу в подальшому розвитку міжнародного компенсаційного механізму доцільно приділяти забезпеченню його доступності для людей, які перебувають у вразливому становищі: людей старшого віку, внутрішньо переміщених осіб, мешканців невеликих громад, людей із низьким рівнем цифрових навичок, а також тих, хто пережив тяжкі порушення прав людини. У цьому контексті важливим є застосування підходу, заснованого на правах людини, та підходу, інформованого про травму, які дозволяють зробити процедури більш зрозумілими, безпечними та орієнтованими на потреби людини.

Запропоновані у звіті рекомендації спрямовані не лише на вдосконалення окремих процедур, а й на зміцнення довіри до міжнародного компенсаційного

механізму загалом. Адже право на компенсацію стає реальним лише тоді, коли кожна людина має можливість без зайвих перешкод дізнатися про нього, зрозуміти процедуру, отримати необхідну підтримку та скористатися своїм правом незалежно від життєвих обставин.

Доступ до компенсації — це не лише питання майбутніх виплат. Це питання довіри, гідності та впевненості людини в тому, що її втрати визнані, а її право на справедливість не буде забуте.

Додаток 1. Джерела даних та метод аналізу

Аналітичний звіт ґрунтується на матеріалах, отриманих в межах проєкту «Доступ до правосуддя та гідності: гуманітарна підтримка постраждалих від війни у поданні заяв про компенсацію», який реалізувала громадська організація «Інкубатор демократичних ініціатив» за підтримки LIBERECO — Partnership for Human Rights.

Під час аналізу було використано такі джерела інформації:

Джерело	Обсяг
Звернення, отримані через консультаційну гарячу лінію	253
Учасники та учасниці трьох відкритих вебінарів	203
Практичний досвід правників і правниць, які здійснювали консультування	протягом реалізації проєкту
Нормативна база та офіційні документи Реєстру збитків для України	постійний аналіз

Усі звернення були проаналізовані із застосуванням якісного тематичного аналізу. Спочатку питання групувалися за тематикою, після чого визначалися повторювані практичні труднощі та потреби. На основі цього були сформовані шість взаємопов'язаних вимірів доступності Реєстру збитків для України, які стали основою аналітичної частини цього звіту.

З метою забезпечення конфіденційності персональні дані заявників і заявниць не збиралися та не аналізувалися. Усі приклади звернень і цитати, наведені у звіті, були анонімізовані та використовуються виключно для ілюстрації типових практичних ситуацій.

Додаток 2. Основні теми звернень

Аналіз звернень, отриманих під час роботи гарячої лінії та проведення вебінарів, дозволив визначити найбільш поширені теми, які потребували додаткових роз'яснень. Наведені нижче приклади не є вичерпними, однак відображають типові питання, з якими зверталися заявники та заявниці.

Тематика звернення	Типові питання заявників і заявниць	Що це показує
Загальна інформація про Реєстр	«Що таке Реєстр збитків?», «Хто може подати заяву?», «Які категорії вже відкриті?»	Люди потребують базового розуміння ролі Реєстру у міжнародному компенсаційному механізмі.
Визначення категорії заяви	«Яку категорію мені обрати?», «Чи підходить моя ситуація?»	Найбільше труднощів виникає під час застосування загальних правил до конкретної життєвої ситуації.
Пошкоджене або зруйноване майно	«Як подати заяву щодо житла на тимчасово окупованій території?», «Що робити, якщо комісія не може провести обстеження?»	Люди потребують більше практичних роз'яснень щодо нестандартних ситуацій.
Втрата доступу або контролю над майном	«Чи можна подати заяву, якщо житло не зруйноване, але залишилося на тимчасово окупованій території?»	Категорія є новою для багатьох заявників і заявниць та потребує додаткового пояснення.
Вимушене переміщення та депортація	«Які докази потрібно збирати?», «Як підтвердити факт переміщення?»	Найбільше запитань стосується доказової бази та алгоритму подання заяв.
Спадкування та спільна власність	«Чи можуть співвласники подавати окремі заяви?», «Як діяти спадкоємцям?»	Люди шукають роз'яснення щодо застосування загальних правил до складних правових ситуацій.
Порядок подання заяви	«Який покроковий алгоритм?», «Чи можна виправити вже подану заяву?»	Існує високий запит на практичні інструкції та покрокові алгоритми.
Цифрові труднощі	«Не працює Дія.Підпис», «Не маю кваліфікованого електронного підпису», «Немає смартфона»	Цифрова процедура потребує розвиненої системи консультаційної підтримки.
Подальший розгляд заяв	«Я подала заяву. Що далі?», «Чому немає відповіді?»	Люди очікують більшої прозорості щодо статусу своїх звернень.
Майбутній компенсаційний механізм	«Коли будуть виплати?», «Як визначатиметься розмір компенсації?»	Значна частина запитань стосується не Реєстру як такого, а майбутньої процедури компенсації.

Про проєкт

Проєкт «Доступ до правосуддя та гідності: гуманітарна підтримка постраждалих від війни у поданні заяв про компенсацію» реалізовано громадською організацією «Інкубатор демократичних ініціатив» за підтримки LIBERECO — Partnership for Human Rights (Швейцарія).

Метою проєкту було сприяти реалізації права людей, які постраждали внаслідок війни, на звернення до Реєстру збитків для України шляхом надання доступної інформації, індивідуальних консультацій та практичної підтримки.

У межах проєкту:

- проведено інформаційну кампанію через загальноукраїнські друковані видання «На пенсії», «Порадниця», «Життя» та «Одеське життя», що дозволило поширити інформацію про Реєстр серед широкої аудиторії, зокрема людей старшого віку, мешканців і мешканок невеликих громад та людей із нижчим рівнем цифрової грамотності;
- організовано роботу безкоштовної консультаційної гарячої лінії, у межах якої опрацьовано 253 звернення щодо роботи Реєстру, порядку подання заяв та практичних аспектів реалізації права на компенсацію;
- проведено три відкриті тематичні вебінари:
 - [«Реєстр збитків для України: для чого, хто і за яких підстав може звернутися»;](#)
 - [«Реєстр збитків для України: подання заяв щодо вимушеного переміщення та депортації»;](#)
 - [«Реєстр збитків для України: подання заяв щодо втрати або пошкодження майна»;](#)

у яких взяли участь 203 учасники та учасниці. Записи всіх вебінарів були опубліковані у відкритому доступі та залишаються доступними для подальшого перегляду й використання;

- підготовлено аналітичний звіт «Бар'єри доступу до Реєстру збитків для України: Практичний аналіз звернень постраждалих від війни та рекомендації щодо підвищення доступності компенсаційного механізму», який узагальнює практичний досвід консультування, типові питання заявників і заявниць та містить рекомендації щодо підвищення доступності Реєстру збитків для України.

Практика реалізації проекту показала, що люди потребують не лише загальної інформації про Реєстр, а насамперед можливості отримати відповіді на запитання, пов'язані з їхньою конкретною життєвою ситуацією. Саме тому поєднання відкритих інформаційних заходів із можливістю індивідуального консультування виявилось найбільш ефективним форматом підтримки.

Учасники та учасниці відзначали, що найбільш цінними були практичні роз'яснення, приклади заповнення заяв і можливість поставити запитання щодо власної ситуації.

«Я впевнена, навіщо це [подати заявку до Реєстру] робити. Бо мені необхідно було почути фахівців з цього питання. Я сама була змушена виїхати з міста з початком війни, і моє житло вже зруйноване. Тому вся інформація була для мене дуже важливою!» — Інна, Донецька область

«Приклад практичного заповнення заявки до Реєстру був дуже корисним.» — Єлизавета, юристка, Сумська область

Проект також сприяв посиленню спроможності правників і правниць, представників і представниць громадських організацій, а також інших фахівців і фахівчинь, які консультують людей, постраждалих від війни. Багато учасників і учасниць повідомили про намір використовувати отримані знання у своїй подальшій професійній діяльності та поширювати інформацію про Реєстр у своїх громадах.

«Будемо працювати з Реєстром та допомагати людям, що не мають технічної можливості подати заяву.» — Тетяна, представниця громадської організації, Черкаська область

«Якраз з командою клініцистів готуємо правопросвітницький урок для нашої територіальної громади щодо отримання компенсації за зруйноване або пошкоджене майно, тож отримали додаткові ідеї, що можна включити в корисні посилання і що можна зробити.» — Катерина, викладачка, Вінницька область

Усі заходи проекту реалізовувалися із застосуванням підходу, заснованого на правах людини, та підходу, інформованого про травму. Особлива увага приділялася доступності інформації, поважній комунікації, недискримінації, захисту конфіденційності та створенню безпечного середовища для людей, які пережили наслідки війни.

Результати проекту покликані сприяти підвищенню обізнаності про Реєстр збитків для України, удосконаленню практики консультування та розвитку міжнародного компенсаційного механізму таким чином, щоб право на компенсацію було максимально доступним для всіх людей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

Подяка

Авторський колектив висловлює щиру вдячність усім людям, які зверталися на гарячу лінію та брали участь у вебінарах проекту. Саме їхні запитання, практичний досвід, життєві історії та готовність ділитися труднощами, з якими вони стикаються під час звернення до Реєстру збитків для України, стали основою цього звіту.

Окрема подяка партнерам проекту, експертам і експерткам, правникам і правницям, які долучилися до проведення консультацій та інформаційних заходів, а також команді LIBERECO — Partnership for Human Rights за підтримку ініціативи.

Ми також висловлюємо вдячність Секретаріату Реєстру збитків для України за відкритість до співпраці та постійні зусилля, спрямовані на розвиток міжнародного компенсаційного механізму.

Сподіваємося, що висновки та рекомендації цього звіту стануть корисними для подальшого вдосконалення доступності Реєстру збитків для України та допоможуть зробити право на компенсацію більш зрозумілим, доступним і реальним для всіх людей, які постраждали внаслідок війни.

Під час підготовки звіту використовувалися інструменти генеративного штучного інтелекту (ChatGPT, OpenAI) як допоміжний редакторський інструмент для забезпечення стилістичної узгодженості, покращення структури тексту та мовного редагування. Використання цих інструментів не стосувалося формування фактичного змісту звіту. Усі дані, аналітичні висновки, рекомендації та остаточна редакція документа належать авторському колективу.